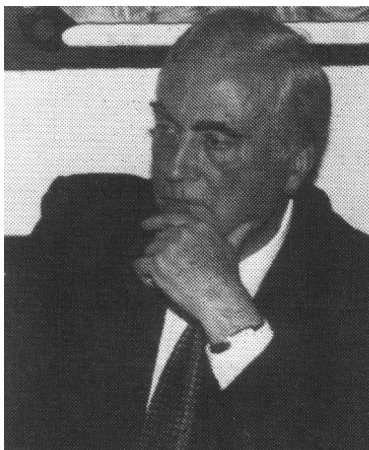

Миодраг Илић

ЕКВИЛИБРИСТИ

Драмолет о љубави упркос свему

МИОДРАГ ИЛИЋ, драмски писац, романсијер и новинар, потиче из старе београдске породице трговаца и службеника. Завршио је Филозофски и Факултет драмских уметности (класа драматургије професора Јосипа Кулунџића, 1966).

У периоду од 1962. до 1990. написао је низ драмских текстова, који су приказани на многим сценама претходне Југославије, објављени или преведени на стране језике (*Илон – ишчезли град, Пред слејим зидом, Вешицац, Кафана у луци, Пуч, Сан зимске ноћи, Пси, Валцер њоручника Нидригена, Ајис, Леџенда о земљи Лазаревој...*). Аутор је неколико радио-драма (*Поликарј, Фонџана à la Медичи, Бродолом и како ѓа извесџи...*) и две телевизијске драме (*Којерник, Ојерација*).

Његова драма *Пуч*, изведена први пут 1973. у крагујевачком Театру „Јоаким Вујић”, а потом 1977. у Београдском драмском и 1978. у Српском народном позоришту у Новом Саду, први пут се појављује у штампаном облику у четвртој књизи ове едиције.

Илић је драматизовао роман Милана Кундере *Шала*, превео је с италијанског драму *Ема удова Ђокасџа* Алберта Савинија (Атеље 212) и с енглеског Милерову верзију Ибзеновог дела *Нејријаџељ народа*. Сарађивао је с многим књижевним листовима и часописима, као позоришни критичар и есејист.

Од 1975. до 1979. био је управник Београдског драмског позоришта, а од 1982. до 1990. директор Дrame Народног позоришта, да би се вратио новинарству као директор Програма за иностранство РТС, уредник, аутор и водитељ емисија документарног жанра. Илић је аутор романа *Где је крај улице* (1995) и збирке новела *Излеј у Амстердам* (2002).

Миодраг ИЛИЋ

ЕКВИЛИБРИСТИ
Драмолет о љубави упркос свему

ЛИЦА

ЧУБРИЛО (75 год)

ДЕСАНКА (70 год)

ЦАЈКА (50 год)

У скромном, може се чак рећи сиротињски ојремљеном сипарачком домаћинству, њих двоје – Чубрило и Десанка – зајоденули су свађу још пре него што их је обасјала светлост на сцени. Не зна се ипачно због чега. Можда због вечитој класној сукоба, можда због умора и нервозе, а можда једноставно због досаде коју муж и жена често разбијају исконском немирљивошћу њолова.

Десанка, оронула дама проређене косе, у изношеној хаљини неодређене боје, пакује љуштице своје прње у безобличну торбу, а Чубрило – проћелави, мршави, али још жилави сипарац, у излизаним панталонама са пређерима преко “шлофијанке” – седи заваљен у оштрцаној наслоњачи и њо-боже равнодушно чита новине. Модра светлост која испуњава прозор у дубини, и улаћен сипаромодни лустер, наводе нас на закључак да се ситуација вече. Уосталом, што потврђује и кукавица која се осам пушта оћласи из дрвеног часовника на зиду.

ДЕСАНКА: *(Гунђа љуштице, кроз зубе)*

Само ти читај, само буљи у новине...

(Раздере се на кукавицу)

Умукни, цркла дабогда!...

(Завршава њаковање и заћвара торбу, ња нервозно сипави шешир на главу и крене према враћима)

Чубрило, ја одлазим.

(После дуће паузе, њоштио Чубрило не реаћује, сипојећи ућорно прећ враћима)

Чујеш ти, креатуро неосетљива, ја одлазим... Одлазим, еј!...

И ти – ништа? Ни репом да махнеш!

ЧУБРИЛО: Шта ја... Решила си да идеш, па молим, изволи.

ДЕСАНКА: Овога пута је сасвим озбиљно. Остављам те, Чубрило Цвијановићу. Уживај у својим хркањима, подригивањима и предежима. Враћам се мајци.

ЧУБРИЛО: Нешто си заборавила. Прво, твоја мајка је у гробу већ двадесет и девет година; а друго, ово је твој јубиларни хиљадити одлазак “заувек и дефинитивно”. Још само фали да ми поново запретиш секиром. Знаш оно твоје: док спавам ти ћеш ми “расћопати главу”!

ДЕСАНКА: *(Јетко)*

Можда и хоћу, једном.

ЧУБРИЛО: Али, опет си нешто заборавила: ми одавно немамо секире!

- ДЕСАНКА: Секира је међу интелектуалцима стилска фигура, метафора, ти, незналицо! Могу да ослободим свет такве напасти...
(Тражи реч)
... тучком од авана, ножем за крменадле или... “Капиталом” Карла Маркса!
- ЧУБРИЛО: Можеш и да ме пољубиш...
(Шљејне се њо сипражњици)
- ДЕСАНКА: Јао, простачино!
- ЧУБРИЛО: Вештице.
- ДЕСАНКА: Идиоте!
- ЧУБРИЛО: Језик ти се расцепио по средини к’о у аждаје.
- ДЕСАНКА: Ја – аждаја?! Ја!...
(Бризне у њлач)
Вређај ме, вређај, понижавај. Тако ми и треба кад сам целу младост поклонила једном примитивном грубијану.
(Викне из све снаге)
Комунисто!
- ЧУБРИЛО: То је комплимент од једне поражене буржујско-монархичке керефеке!
- ДЕСАНКА: Ова “керефека” је била изабрана за мис Чубуре, као лепотица! Могла сам да бирам мужа од “Грандафиловића” до “Каленића”!
- ЧУБРИЛО: (Насмеје се, иронично)
Ти – лепотица! Била си јад божји, жгољава, равна као претка за боранију, испеглана и спреда и позади!
- ДЕСАНКА: љубио си ти ову претку и спреда и позади!
- ЧУБРИЛО: (Кези се)
Татина шуфнудла!
- ДЕСАНКА: Мој тата је био дворски лиферант, јесте, позамантериста у Кнез Михајловој, кад је онај твој брђанин бројао козје... кликерчиће!
- ЧУБРИЛО: Тај брђанин је дао овој земљи легендарног аса, чудо од храбрости и вештине, то јест мене!
(Показује мишиће)
- ДЕСАНКА: Сваки мајмун има мишиће.

- ЧУБРИЛО: Ти мишићи су и теби завртели мозак, због њих си оставила позамантеријски рај твог ћаће и убегла за мене.
- ДЕСАНКА: Лудост због које не могу да се накајем целог живота!
- ЧУБРИЛО: Ниси тако говорила, принцезо, кад си “ох” и “ах” испод мене...
- ДЕСАНКА: *(Искраде јој се прво осмех у очима)*
Срам те било...
(Кроз уздах)
Признајем, заћорила сам се у тебе. Али, то је био неко други, неко пажљив, пун љубави. Ти ниси ни налик на њега.
- ЧУБРИЛО: Шта ћеш, ниси ни ти она господска бедевија коју сам укратио.
- ДЕСАНКА: Бедевија или “притка за боранију”?
- ЧУБРИЛО: Погледај се у огледало: сува смоква! Бабац!
- ДЕСАНКА: Тако, дакле... Ту смо...
(На ивици суза)
Онај мој Чубрило, онај стасити, нежни, никад не би изговорио такве гадости. Он ме је волео.
- ЧУБРИЛО: Он те је ишчупао из малограђанског ћумеза, научио те да живиш.
- ДЕСАНКА: Где је он данас?
- ЧУБРИЛО: Он је данас оно што је од њега остало. Мене су бацали у “вучју јаму”, био сам “топли зец”, пишао сам крв, госпођо...
- ДЕСАНКА: А ја сам те чекала!
- ЧУБРИЛО: Што се твог татице тиче, био је ћифта. Одрекао те се што си убегла за пробисвета. Завршио је на Чубури као клошар, глумио жртву револуције! Велики господин са још већом закрпом на туру!
- ДЕСАНКА: Ти... ти ниси само покварен, ти... ти си олош, фанатични бездушник. Твоја погана душа неће у небо, Чубрило. Бог све види!
- ЧУБРИЛО: Не пренемажите се, ваше краљевско позамантеријско височанство. Године су нас изеле, исисале, прозиле, па шта! То је тако на овом свету. Читај дијалектику.

- ДЕСАНКА: Нећу да се помирим с тим твојим политичким трабуњањем. Прави људи остају у себи увек исти.
- ЧУБРИЛО: И ја сам у себи остао исти.
(Пауза. Гледа је шљужно неколико шренуџака, ња одмахне руком као да би да одаџна целу шрошлосџи. Помирљиво јој шружи обе руке.)
Хајде, дођи овамо. Доста је било свађе за данас.
- ДЕСАНКА: (Дури се, колеба се, најзад шреломи у себи, шриђе му и седне на наслон њеџове наслоњаче. Прекорно.)
Гаде један.
- ЧУБРИЛО: (Заџрли је и шривуче к себи. Пољуби је у образ као шџио се љубе уџлакана деца.)
Људице једна, ја сам те научио свему што знаш. Били смо “Летећи Ромео и Јулија”, господари висина, неустрашиви пар који је изводио најлуђе вратоломије висећи на ужету испод авиона, над Београдом, Загребом, Сплитом, Скопљем...
- ДЕСАНКА: (Ошџјена сећањем)
... Будимпештом, Софијом, Букурештом...
- ЧУБРИЛО: Тада си веровала у мене. Могоа сам да те испустим хиљаду пута, летећа Јулијо. Али, ја сам те држао чврсто.
- ДЕСАНКА: Шта би било да си ме случајно испустио?
- ЧУБРИЛО: Скочио бих за тобом! Убио се!
- ДЕСАНКА: Стварно?
(Гледа џа у очи)
- ЧУБРИЛО: Жива ми ти!
- ДЕСАНКА: (Шљеџине џа џо лицу)
Кунеш се у мене, џубре једно!
(Смеје се, џољуби џа)
Све је то умрло, а умрли смо и нас двоје. Зар је ово некакав живот? Не излазимо никуд, нити нам ко долази. С твојом пензијом артисте и мојом још мањом не можемо ни да позовемо телефоном оно наше дете у Америци. Шта ли она сада ради?
- ЧУБРИЛО: (Мало несџџуран, баџи џоџлед на зидни часовник)
Па... сада је тамо подне. Вероватно руча у некој кафетерији, пре него што се врати на посао.

- ДЕСАНКА: *(Узнемирена)*
Што нам никада не пише?
- ЧУБРИЛО: Не стиже.
- ДЕСАНКА: Бар неколико речи, уочи празника?
- ЧУБРИЛО: Знаш какви су млади. Трче некуд од јутра до мрака. Осим тога, они се данас дописују компјутерима. Ми немамо компјутер, шта да се ради...
- ДЕСАНКА: Важно је да је њој добро.
- ЧУБРИЛО: Тако је, Десанка. То је најважније.
- ДЕСАНКА: *(Нежно)*
Добро, јесмо ли се ти и ја помирили?
- ЧУБРИЛО: А зашто смо се уопште свађали?
- ДЕСАНКА: Не сећам се. Стварно, зашто?
- ЧУБРИЛО: Ти си обична свађалица, наџак-баба. Ето зашто!
- ДЕСАНКА: *(Увређена)*
А ти... ти си... ирвас. Онај...
(Показује рођове на глави)
... из Лапоније. Дијагноза: "излапетис мекоцитис матороза"!
- ЧУБРИЛО: А ти ми дођеш младица бистре памети! Трља баба лан!
- Једно другом показују рукама као деца "уша-ша", кезе се. Прекине их у њоме звоњава телефона. Чубрило брже-боље усипане и подигне слушалицу.*
- ЧУБРИЛО: Хало?...
(Прибрави се, прозући њувачку, ња се нагло обрадује)
Ти си, Стојанка! А ми се баш питамо зашто се не јављаш... Много радиш? Дабоме, експлоатација човека по човеку!... Хоћеш мајку да чујеш? Знаш, она дугује оном Ђир-Дими... Не знаш ко је био Ђир-Дима? То ти је једна сака-луда старог Београда. Банкротирао, па полудео. Е, и твоја Десанка је банкрот...
- ДЕСАНКА: *(Ошме му слушалицу, несврљиво)*
Стојанка, душо мамина... Твоја мама говори... Како си, срећо?... Толико нам недостајеш, стално мислимо на тебе... нешто ми говориш промукло? Да ниси назебла? Скувај чај од кантариона и слеза... Тога нема у Америци? Па, чиме се лечите? ... Ако, ако, нека ти је са срећом... Љуби те твоја

мајка...
(Чубрилу, збуњена)
Прекинула је везу.
(Сјустии слушалицу, забринута)

ЧУБРИЛО: Па, наравно. Ти развезла... Нема она времена да бере кантарион и слез по Менхетну!... Ти се распричала као да је дете на Чубури...

ДЕСАНКА: (Невесело, с уздахом)
Много ми недостаје наша Стојанка. Тако ми је чудно звучео њен глас. Некако уморно, храпаво. Она тамо није срећна, Чубрило!

ЧУБРИЛО: Сигурно да није. Како да будеш срећна међу капиталистичким крвопијама?

ДЕСАНКА: Ти баш не одустајеш!

ЧУБРИЛО: Наравно да не одустајем.

ДЕСАНКА: Знаш, кад подвучеш црту испод свог живота, после свих наших успеха, аплауза задивљене публике...

ЧУБРИЛО: ... и пријема у Скупштини града, ордена “Братства – јединства”...

ДЕСАНКА: (Наставља своју мисао)
... остају ти само деца. Наша Стојанка.

ЧУБРИЛО: Остаје, богме, и наше име, образ, част...

ДЕСАНКА: Ко памти имена, образ и част толиких хиљада циркузаната?

ЧУБРИЛО: (Плане)
Ми нисмо обични циркузанти! Немој тако. Ми смо велики уметници, подвижници, победници смрти...

ДЕСАНКА: Бивши, бивши, бивши. Ко се још сећа “Летећих Ромеа и Јулије”?

ЧУБРИЛО: Остало је забележено, наше слике су у старим новинама...

ДЕСАНКА: Ама, човече, ко чита старе новине?

ЧУБРИЛО: Много си ми клонула, стара!... Хоћемо ли данас да вежбамо?

ДЕСАНКА: Уморна сам.

ЧУБРИЛО: Хајде, идемо, хоп, хоп!...

Испрва с ошпором, оклембешена, она прихватила његов позив. Обоје почињу неку гимнастичку вежбу, уиђрано, у истом ритму, ишћо изгледа ишужно и смешно у ишти мах.

ЧУБРИЛО: Јен-два-три, јен-два-три... Савиј кичму, сада лево, сада десно... Тако те волим, стара моја!...

Док они вежбају улази сусејка Цајка, заобљено биће између 45 и 50 година, црвено обојене крајко подишане косе, ујадљиво дужих зелено лакираних ноктију, у цићелама дебелих ђонова – све у свему провинцијални изданак свейске моде, коме припадају и широке панталоне-сукња, озрлица од јевитине бижутерије и шестосцирука метална наруквица. Са собом доноси пакло цигарета, ујалач и примерак лисћа “Хороској”. Посматра их подсмешљиво.

ЦАЈКА: Шта вам је, бре, јесте јели месо од луду краву? Ђе вас стрефи шлог, јебо вас онај Алексић што се качио о авион зубима.

ЧУБРИЛО: *(Задихан)*
Е, у њега да не дираш, јеси ли чула! Алексић је врх, класика, светац еквилибростике...

ЦАЈКА: Ма, кој вам је ђаво! Оматорели, па одлепили. Ајде, тури, баба, цезву на решон да вам прочитам хороскопе за овај месец.

ЧУБРИЛО: Знам ја мој хороскоп: иловача и тамјан.

ДЕСАНКА: Ђути, гунђало једно. Баксузу. Госпођа Цајка дошла да нам прочита шта нам се спрема. Ево, сад ћу ја да приставим кафу.
(Изиђе)

Чубрило прилази Цајки, стијоји изнад ње, мрда обрвама заводнички, на-кашљује се двосмислено. Она му узвраћа враголасћим осмехом. Ушћом се враћа Десанка са цезвом и шољцама: ошине погледом обоје. Док она стиавља цезву на шлински шћедњак у углу, Чубрило – као ухваћен у похари – врашти се брже-боље на своје месћо. Придружује им се Десанка. Седне. Неугодна шћишина.

ЦАЈКА: Па, овај... да вам читам?

ДЕСАНКА: *(Кивна)*
Читајте, читајте...

- ЦАЈКА: Овако... Ти си, Десанка, рођена у знаку Девике. Е, слушај. "Имате много идеја у вези са будућношћу, али околности вам не иду на руку. У току овог периода много тога лепог може се догодити, како у љубави, тако и на послу..."
- ДЕСАНКА: Ју, куку, мени...
- ЦАЈКА: *(Наставља)*
"... Предстоје вам путовања, позив из иностранства, дружење са онима које дуго нисте видели..."
- ДЕСАНКА: То ће ме моја Стојанка позвати у Америку!
- ЦАЈКА: *(И даље чииа)*
"...Љубавни живот вам се стабилизује захваљујући партнеру који чврсто стоји на земљи, за разлику од вас који сте прилично конфузни и жудите за недостижним."
- ДЕСАНКА: А шта кажу за мог "партнера"?
- ЦАЈКА: Ево... Водолија. "Чувајте се жена, ма ког пола били. Оне су ту око вас и кад вам желе и добро и зло, подједнако су опасне. Символизоване су присуством пуног Месеца у астролошкој кући тајне карме и тајних аранжмана. Ваша душа тражи неки лепршавији и веселији знак: Близанце, Бика, Стрелца..." Јао, ја сам Стрелац!...
(Чииа)
"...Могућно је обнављање некадашње симпатије или љубави, или започињање нове везе."
- ЧУБРИЛО: Будалаштине! Реакционарне измишљотине! Ја испадох неки сукњоловац, швалерчина, курвар...
- ДЕСАНКА: *(Одлази према шведњаку, где закувава кафу)*
И јеси, јеси! Ко те не зна, можда би те купио. А шта пише за вас, госпа Цајка?
- ЦАЈКА: Много лепо. Ја сам Стрелац, али нагињем Шкорпији.
- ДЕСАНКА: Ко би то за вас рекао!
- ЦАЈКА: Слушајте. *(Чииа)*
"Имате прилику да увећате имовину, да дођете до стана, куће или да тргујете оним што имате. Многима се допадате, али чувајте се старијег господина, ако сте женско..." Ех, кад би се бар нешто остварило. Рецимо, ово за стан или кућу, да се ишчупам из оног сутерена. Ђу да оћоравим у влази и мраку к'о буљина, мајке ми. А што се "старијег господина" тиче, ех да ми је један тако фини, па ситуиран као ти, чича..."

(Кикоће се)

Ја бих те подмладила, леба ми...

ЧУБРИЛО: Пустити те мене, Цајка. Почео сам да се кочим и бочим у крстима, а и ноге ми отказују.

ЦАЈКА: Имам ја за тебе маст од боквице, вртипопа и коприве. Протрљаћу те, чича, да се сав успалиш. Али, пре тога да пошаљеш ову твоју на пијац!

(Церека се)

Видиш колко је љубоморна, оће очи да ми ископа!

ДЕСАНКА: Ја?... Прошло то мене, иха-ха! Ево вам га, узмите, носите га доле у ваш подрум!

ЦАЈКА: Немој двапут да кажеш!

(Смеје се)

ДЕСАНКА: На овај стан не рачунајте.

ЧУБРИЛО: Ама, питам ли се ја ту понешто?

ЦАЈКА: Кој тебе шта пита! Жене се питају. Док сам арбајтовала тамо, у Минхену, живела сам с оним Турчином, Ахметом. Знате какви су Турци. Затварао ме у кућу и дању и ноћу. Љубоморан к'о псето. Е, нећеш, Турчине, кажем ја. Он кључ у браву, а ја за инат пустим кроз прозор полицајца – Швабу, па разносача пица – Италијана, тај је био леп к'о Маринко Роквић... па четири трговачка путника – Србина, Шпанца, Руса и Бугарина...

ДЕСАНКА: Ау, каква гужва!

ЦАЈКА: Ма, нису они упали одједном, него обашка, један по један. Да тога није било не бих ја развила малу привреду.

ЧУБРИЛО: То ми више личи на мултинационалну компанију!

ЦАЈКА: Они су ме увели у посао: један трговачки путник, Шваба, Хајнрих, продавао течни сапун. Е, тај ми нашао посао у салону за улепшавање. И ево докле сам догурала: изволте код мене, у салону, усред Београда.

ДЕСАНКА: Кога ли сте ви улепшавали, мајко моја?

ЦАЈКА: Прво патос крпом и четком, а после миц по миц – прешла ја на депилажу, масажу, маникуражу и педикуражу.

ДЕСАНКА: То јест на шарену лажу!

Пауза. Неугодна тишина.

ЦАЈКА: Него, ако ли да ја вас нешто приупитам?.. Што ви мене не усвојите?

ЧУБРИЛО: Како то мислиш?

ЦАЈКА: Лепо. Ћерка вам је далеко, остаће заувек у Америци, а ја сам ту. Што да вам ја не будем ћерка?

ДЕСАНКА: *(Пренеражена)*
Сачувај, боже!

ЦАЈКА: Размислите, шта би вам фалило да вам ја будем дете? Чуваћу вас до смрти, а ако будете одуговлачили, је ли, истрпећу колико буде потребно. Наћи ћу вам се кад сасвим кљокнете. Зар не видите да сте већ једном ногом закорачили у рупу?... Палићу вам свеће редовно, мајке ми.

ДЕСАНКА: *(Дрхтићећи)*
Слушајте ви, безобразнице једна... Како се усуђујете!

ЦАЈКА: Молим, молим, молим... Нема љутиш... Моје је да понудим, чист пос'о, све поштено... Уговор ако треба... Ипак, размислите: шта губите, а шта добијате?... Ја сам европски стручњак, "ноу хау". Имам и нешто пара. Са мноштем сте збринути...

ДЕСАНКА: Онесвестићу се... Ви сте... ви сте – "деми монд", полусвет... то сте ви!

Цајка покупи цигарете, уљањач и илустровани листи, и хитро изиђе.

ДЕСАНКА: *(Пошито осћану сами, љневно)*
Слушај ти, Чубрило Цвијановићу. Да се носиш заједно с овом твојом педикурком.

ЧУБРИЛО: Зашто мојом?

ДЕСАНКА: Мислиш да нисам видела како се мота око тебе и како се ти облизујеш!... Да нам буде кћер, она!... Таква аспида се усудила...

ЧУБРИЛО: Хајде, смири се. Није мислила ништа лоше.

ДЕСАНКА: Ништа лоше? Да замени моју Стојанку! То је теби ништа?

- ЧУБРИЛО: Хоће само да ти буде ћерка.
(*Смеје се*)
Знаш, личи она мало на тебе!... Па ти си стварно љубоморна?
Хо-хо-хо!
- ДЕСАНКА: Ја? Таман посла. Ја сам увређена.
- ЧУБРИЛО: А што, молићу? Зар ниси пре пола сата кренула у бели свет с намером да ме дефинитивно оставиш?
- ДЕСАНКА: Срам те било. Ти, некадашњи мој понос, неко ко је био спреман да жртвује живот за мене, сад ми се подсмеваш!...
(*С немоћним гневом, али њркосно*)
И да знаш: ОН ме чека! ОН ме је позвао да пођемо на пут око света: Венеција, Малта, Тринидад, Рио, Париз... Пружио ми је руку спаса.
- ЧУБРИЛО: Ма ко то? Је л' онај депресивни слинави педер?
- ДЕСАНКА: Не подсмевај се једној нежној природи, једном суптилном интелектуалцу, ти који се састојиш само од воловских жила. Слинав је због алергије на полен и пернате јастуке; депресиван је због комуниста, због насилника који су били зајашили овај свет, због таквих као ти; а да није педер – ја то добро знам.
- ЧУБРИЛО: Шта си рекла? Како знаш? Шта хоће да каже милостива?
- ДЕСАНКА: Доктор Вртипрашки је прави мушкарац, из одличне породице, кавалер, фини и углађен човек, љубитељ опере и жена. Јесте, жена!
- ЧУБРИЛО: Је л' био и твој љубитељ?
- ДЕСАНКА: (*Загонејно, њркосно*)
Можда. Нећу да ти кажем. Погоди!
- ЧУБРИЛО: Ама кад сте то увребали прилику, јебем вам сунце буржујско?! Мотрио сам на сваки твој корак. Да, да, схватам... Ти си вазда читала романе – оне Карењине, Бовари, Четерли, и шта ти ја знам. Све само покварено декадентно женскиње!
- ДЕСАНКА: Упамти: жена је онолико вредна колико је обожавалаца салеће.
- ЧУБРИЛО: Жене се разликују само издалека, иначе кад им се сасвим приближиш све су једнаке.
- ДЕСАНКА: Простачино!

- ЧУБРИЛО: Али, зар тај твој Вртиреп није сада шлогиран?
- ДЕСАНКА: Доктор Вртипрашки је у пуној снази, и ту је, у Београду. Чека ме непрестано. На мени је да ли ћу да му се бацам у наручје.
- ЧУБРИЛО: Јао, немој, молим те. Јадан човек.
- ДЕСАНКА: Мислиш да нисам у стању да волим и да још будем вољена?
- ЧУБРИЛО: Можда, али у музеју изгубљених илузија.
- ДЕСАНКА: Хо-хо-хо, сад си ти љубоморан!
- ЧУБРИЛО: Ко ће тебе да разуме!
- ДЕСАНКА: Знаш шта, Чубрило – људи говоре, а књижевници пишу како је жена загонетка, како је недокучива, непредвидива. А ствар је врло проста: жену једноставно треба волети да би била оно што јесте... Слушај, па ти мене више не волиш?
- ЧУБРИЛО: *(Иронично)*
Ко каже? Обожавам те. А ти мене?
- ДЕСАНКА: Осећам оно што си заслужио.
- ЧУБРИЛО: А то је?
- ДЕСАНКА: Чуђење. Чудим се како сам уопште могла да пођем за тебе!
- ЧУБРИЛО: Сама си то безброј пута разјаснила: ниси пошла за мене овако јадног, олињалог, већ за свог принца на белом коњу. А тај принц је одавно купио карту за пут у једном правцу. Него, молим те, да нас двоје нешто рашчистимо. Јеси ли ти мене икад преварила?
- ДЕСАНКА: Аха, то те мучи! Е, умрећеш у блаженом незнању. Али, знај да ти нисам остала дужна за ону Маришку, Мађарицу, “жену од гуме” што се обмотавала змијуриницама. Сећаш се, сећаш се ти врло добро: то је било кад смо оно наступали са циркусом Медрано по Војводини. Завлачио си се у њен вагон да јој покажеш како играш чардаш мишицама!
- ЧУБРИЛО: Та Мађарица је волела моје мишице итекако...
- ДЕСАНКА: Док сам ја волела твоју душу! Твоју чисту комунистичку душу!

- ЧУБРИЛО: Та душа, каква је таква је, остала је с тобом, прегрмела свe ратове и бежаније, трипере и грипове, рације и шуге, боља времена и немаштине. И ту је, у овом кавезу, гледа те како претиш одласцима, секирама, содом у очи и тајним љубавницима. Ајде, шта би ти урадила да ја сад спакујем ствари и пођем код Маришке?
- ДЕСАНКА: Мислиш у старачки дом? Она је сад сигурно тамо, ако је није удавила нека анаконда. Па, ископала бих ти очи!
- ЧУБРИЛО: Онда ја да потражим тог Вртипрашког у лудници, па да му сунем један шаржер у гузицу?
- ДЕСАНКА: Ти за то више ниси способан. Било је време, давно, давно, кад би ти убијао због мене. А данас – ти си... ти си обична врећа струготине. Сурутка у глави. Китникес у гаћама... Ти си оматорели, бивши еквилибрист. А бивши еквилибрист једноставно је раван нули.
- ЧУБРИЛО: А чему је равна она што је с њим витлала по жици, кад на прилику почне да личи на опрљеног анђела у пензији?
- ДЕСАНКА: Јао, колико те мрзим, Чубрило Цвијановићу! Колико те мрзим. Ти си мој крст и моја Голгота.
- ЧУБРИЛО: А ти си мој чир у стомаку и моја срамота!
- ДЕСАНКА: Па што си се онда оженио мноме?
- ЧУБРИЛО: Навалила си на мене к'о чума! Нисам имао куд. Како ти оно рече, нисам се оженио овом Десанком, већ једном другом. Мање досадном и џангризавом. Била је та Десанка, богме, женскица и по! Усташца к'о срце од чоколаде, ножице к'о у липицанера, а кожа на грудима – к'о бресква у млеку!
- ДЕСАНКА: Је л' ти то описујеш неки воћни колач на коњском вашару? Баш си ми поета!
- ЧУБРИЛО: Волела си моје загрљаје, срце. Кад се оно прикрадем твом балкону, тамо, на Чубури, па ти ускочим у собу, а? А ти, као снежна краљица, бљештиш на месечини, док у мени бубњају сви бубњеви Африке...
- ДЕСАНКА: Бубњеви?
(*Нагло усџане*)
Колико је сати?
(*Механичка кукавица изиђе из часовника и оџијева своје получасовно "куку"*)
Време ТВ Дневника!... А ја се замајавам с тобом!

(Ошвара брзо ормарић и вади њовећу шерџу и дрвену куџилачу. Почне да удара.)

Демонстрације!

(Сџоља доџире урнебесан звекеџ, џомешан са звиждуцима џиџиџаљки)

Чујеш ли ти ово?...

(Ошвори широм џрозор, бука се џојача. Виче.)

Сви! Сви! Сви!...

ЧУБРИЛО: Шта то радиш, Десанка?... Ти си моја жена, зар те није стид?...

ДЕСАНКА: Нећемо твоје телевизијске лагарије!...

ЧУБРИЛО: А шта хоћете, побогу?!

ДЕСАНКА: Хоћемо ово, Чубрило! Слушај!... Чујеш ли како јече шерпе, лонци, тепсије и послужавници!... То је наш одговор...

(Као да је на џросценијуму, свечано заџева краљевску химну “Боже џравде, џи џиџо сџасе од џроџасџи све досад нас...” иџд.)

ЧУБРИЛО: *(Усџане, џуџиџо конџрира џевајући “Инџернационалу”:*
“Усџајџе, џрезрени на свеџу, ви сужњи које мори џлад...”
иџд.)

Обоје џевају све џласније, џокушавајући да надјачају једно друџо, кроз какофонију шерџи и џиџиџаљки која доџире сџоља. Ужасна бука џоџраје све док обоје не изнемоџну.

ДЕСАНКА: *(Скљока се у наслоњачу, задихана)*

Добро, човече, зашто ми то радиш?

ЧУБРИЛО: *(Заџвара џрозор, бука се џосџеџено сџиџшава)*

Нећу контрареволуцију у сопственој кући!

ДЕСАНКА: Дошао је крај твојим комуњарама.

ЧУБРИЛО: Револуција је бесконачан процес. Као поезија.

ДЕСАНКА: Револуција је злочин.

ЧУБРИЛО: Затрована си, нема ти спаса.

ДЕСАНКА: Каки, каки, мој соколе јаки!

ЧУБРИЛО: Је ли, финоћо краљевско-позамантеријска, тако ли се разговара са својим мужем јединим?

ДЕСАНКА: Откуд знаш да си једини?

- ЧУБРИЛО: Ти опет о оном Вртипрашком?
- ДЕСАНКА: Шта могу, он ми шаље цвеће, пише писма. Добила сам диван букет црвених ружа...
- ЧУБРИЛО: ...хиљаду деветсто седамдесет и пете године! Тај одавно мирише руже одоздо, од корена.
- ДЕСАНКА: Не, он је жив. Знам ја, осећам да је жив... А сад идем на улицу, да се придружим правим људима, правим Србима. Ти чами и сновијај нове револуције!
- ЧУБРИЛО: *(Узбуђен)*
Не подсмевај се. Хиљаде младих људи су пале за велике идеале!
- ДЕСАНКА: Шта је остало од тих идеала? Смешне преварене старкеље.
- ЧУБРИЛО: Ти ништа не разумеш, Десанка. Ниси ти толико зла и себична колико би се могло помислити по ономе што булазниш.
- ДЕСАНКА: Ти ниси ништа разумео, Чубрило. Док ти сањаш о будућности, други су разграбили садашњост. Свет је велика пијаца. Све се купује и продаје. Они с већом кесом одређују потражњу.
- ЧУБРИЛО: И ти си срећна што ће те неко купити и продати као кило мушмула!
- ДЕСАНКА: Или у твом случају као старо гвожђе!
- ЧУБРИЛО: Ох, шта је ово с нама? Кад смо били млади није нам падало на памет да се препиремо око политике.
- ДЕСАНКА: Шта ћеш, прошло нас љубавно слепило. Сад смо као две уморне остареле животиње, истеране из јазбине на чистину. Гледамо се у очи и видимо ко је ко. Знаш, питам се како сам издржала све ове године с тобом, тако залуђеним. Колика ти је пензија? Где су ти "другови" да нас питају како живимо, шта једемо, да ли имамо ципеле?
- ЧУБРИЛО: Све си вулгаризовала. Нисмо ми у питању, већ милиони очајника у свету.
- ДЕСАНКА: Зар има већих очајника од мене и тебе? Оскудевамо, гложимо се, све немоћнији, све усамљенији. Сви су нас заборавили, Чубрило. Ово што видиш је цео свет за тебе и мене.

ЧУБРИЛО: *(Сломљен)*

Добро, можемо ли сад да престанемо? Није ми добро... Срце ми лупа... Дај ми, молим те, оне пилуле...

ДЕСАНКА: *(Даје му бочицу с њилулама, журно доноси чашу воде из кухиње)*

Е, мој револуционару! Пролетери свих земаља, лечите се.

Она њриђе чивилуку у уљу и узме свој избледели искрзани манџил. Облачи ѓа.

ДЕСАНКА: Идем да се придружим великом народном оркестру.

(Узима шерџу и куџлачу)

Ја сам, знаш, солиста, прва шерпа, а ударамо музикално у све врсте посуђа. Слушај како то дивно звучи. Симфонија победе!

(Изиђе)

Чубрило дрхџећи ѓуџа лек. Покрије лице рукама, док бука најољу нарасџа до крешченда. Заџамњење. Буку шерџи, лонаца и џиџџаљки замењује завијање сирена које најављују ваздушни најад.

Одјекне неколико снажних екџлозија у серији. Свеџлосџи оџкрива Десанку и Чубрила, џри ѓодине касније. Седе на каучу једно крај друџоџ. На њима су видљивији знаци сџаросџи и клонулосџи. Екџлозија бомбе учини да се Десанка џривије џресџрављено уз Чубрила.

ЧУБРИЛО: *(Викне некоме ѓоре)*

Сиђите на земљу, ако смете! Педери колмовани!

ДЕСАНКА: Јао, бојим се. Хајдемо у склониште.

ЧУБРИЛО: Не идем ја никуда! Склониште је гробница за капитуланте. Ако се сруши зграда, ко ће да те извуче? Хвала лепо. То уосталом није мој стил. Ако треба да погинем, нека то буде овде. Не бој се, Десанка, па ти и ја смо пркосили смрти стотинама пута!

Звони џелефон.

ДЕСАНКА: Ко ли је то у време узбуне?

ЧУБРИЛО: *(Нелаџодно му је. Подиџне слушалицу.)*

Хало?... Стојанка! Кћери! ... Живи смо, живи...

ДЕСАНКА: Хвала богу.

ЧУБРИЛО: Туку нас, бомбардују... Ево, баш сада, цео Београд се тресе. Кажи том вашем Клинтону да се Чубрило Цвијановић, ек-

вилибрист овдашњи, не плаши његових ракета и невидљивих авиона. И кажи му да је обичан кењац.

ДЕСАНКА: Чубрило, забога, то је председник Сједињених Америчких Држава!

ЧУБРИЛО: Волимо те, Стојанка, девојчице наша. Чувај се. Љубе те мама и тата.
(*Сћусићи слусалицу*)

ДЕСАНКА: Што мени ниси дао да је чујем?

ЧУБРИЛО: То много кошта, Десанка! Видиш да се дете често јавља.

Експлозија негде у даљини.

ДЕСАНКА: Идем ја у склониште!

ЧУБРИЛО: Што си се препала? Јеси видела на телевизији козаке? Кршни, снажни, румени! Долазе, Десанка – певају, играју казачок... Не боје се никога!

ДЕСАНКА: Пијани комедијанти из лоше оперете!

ЧУБРИЛО: Не, то су наша браћа! Њихов атаман је обећао помоћ милион козака!

ДЕСАНКА: Док их ти чекаш, ја ћу бити у склоништу.

ЧУБРИЛО: Остављаш ме самог?

ДЕСАНКА: Предамном још има живота, а у твојим годинама верујем да је човеку свеједно.

ЧУБРИЛО: Ја сам само четири и по године старији од тебе.

ДЕСАНКА: Тачно. Кад си ти имао осамнаест, ја сам имала тринаест и по. И никад нисам плакала због балалајки у Кремљу!

ЧУБРИЛО: Добро, иди, иди... Спасевај свој драгоцену млади живот.

ДЕСАНКА: Да си паметан и ти би пошао са мном.

ЧУБРИЛО: Бежање је супротно мојим животним уверењима.

Она одмахне руком и изиђе.

ЧУБРИЛО: (*Сам. Увређен.*)

Тако је то од памтивека: једни се склањају, чуче у рупи и чекају да фуртутма прође, а други избаце прса, гледају смрти у очи.

(*Пуши. Кашље. Не љрија му цигареиџа.*)

Улази Цајка обазриво, ѓледа лево и десно.

- ЦАЈКА: Сам си, чича?
- ЧУБРИЛО: *(Прзничаво)*
Ко је, бре, чича?
- ЦАЈКА: Извини, неко је кашљао као чича. Нисам тако мислила...
- ЧУБРИЛО: Него како си мисила? Ако сам ја “чича”, шта си ти? Тек окрзнута невиност, девичанство у искушењу?
- ЦАЈКА: Добро, ајде, гос’н Чубрило, што си на крај срца? Ја сам једна нежна душа. Добра сам к’о лебац, мајке ми. Руку да ти дам. Је ли, леба ти, је л’ се ја теби допадам... онако женски? Реци сад кад она није ту.
- ЧУБРИЛО: *(Збуњен, мерачи је)*
Па сад, богме, кад се све узме у обзир... Спреда и позади...
- ЦАЈКА: Видиш, чича, овај... извини... Чубрило... Ја могу да ти будем потребна, да те понегујем, да те лепо испратим с овог света, онако човечански...
- ЧУБРИЛО: Шта то булазниш, луда жено? Какав испраћај...
- ЦАЈКА: Па, немаш ти баш много времена, ако ћемо поштено. Од оне твоје Десанке не мож’ да бидне велика фајда. Она је кмезава, а и фалична је у главу, оће вазда негде да бега. А ја... Види ме, мајковићу, погледај ме добро... Ја још могу да ти певам, чича. Мени је један армуникаш из Жагубице разрађивао орган, леба ми.
(Извијајући здејасџим тџелом, зајева назално, на тџурбо-фолк начин) “Мала лези, туку митраљези, Ја ћу на те, чувај се гранате...”
- ЧУБРИЛО: Чуј, Цајка, проблем је у гранати!...
(Обоје се смеју)
- ЦАЈКА: Овако сам ја то смислила. Пусти ти њу да иде мајци, или још боље код оног Вртикапе...
- ЧУБРИЛО: Вртипрашког! Пази да не би!
(Уракљи леву руку у йревој десноџ лакџиа)
Ево му га на!
- ЦАЈКА: Чекај, олади. Она даклем оде, а ја пређем овди код тебе. Било би ти стално весело, чича. Радила бих ти педикуру и остало, неговала те к’о рођеног ујку, а ако оћеш и онако, к’о мужа... Знаш, много ми је ружно и тужно доле, у сутерену. Нећеш ваљда пустити, чича, да твоја Цајка труне у оној рупи.

Ја сам ти вазда у склоништу, и кад не падају бомбе. Ћу да свенем доле, чича, к'о хризантема на Светог Јована...

ЧУБРИЛО: Чекај, хризантемо, полако. Ако те добро разумем, ти би да се убаштраш у наш стан, а нас да стрпаш под земљу?

ЦАЈКА: Ма, јок, да си ти мени жив докле год можеш. Шта ти мени сметаш у оволиком стану? Посао нам квари твоја цмиздрава госпоја... Што си се стег'о к'о да си пио стипсу... Пипни ме, бре, чича, нисам губава, чврста сам, има ме и овде и овде!...
(Шљејне се њо њрсима и сѣражњици)
Што се плашиш, не уједам!

Зазвони телефон.

ЧУБРИЛО: Ох, боже, то је опет ОНА.
(Јавља се)
Хало?... Кога?... Погрешно.
(Сѣусѣи слушалицу)
Неко тражи мртвачницу Клиничког центра.
(Прекрѣи се)
Сачувај, боже!

ЦАЈКА: Види, види, ти, комунист, па се крстиш?

ЧУБРИЛО: Ја то онако, махинално. Иначе, ја сам атеист. Верујем једино у правду, једнакост и братство међу људима.

ЦАЈКА: А у љубав, чича?

ЧУБРИЛО: Верујем и у љубав, ону праву. Видиш, ја сам лудо волео ову моју Десанку. А данас се питам: да ли је то био сан? Куд се деде онолика страст, сва она шапутања ноћна, уздаси, грцања, она милошта што ти греје груди?... Љубав оде к'о кап росе на сунцу. Остасмо нас двоје, два стара пања, супротних карактера и уверења. Укрштамо рогове око светских питања. Две маторе будале. Али, понекад немам срца да јој нанесем бол. Целог живота сам је штитио. Она је моја. Одаћу ти једну тајну, ако се закунеш да је никоме, ни себи, нећеш гласно поновити.

ЦАЈКА: Кунем се. Жив' ми ти. Очи ми испале, ако ланем.

ЧУБРИЛО: Малочас кад је зазвонио телефон, мислио сам да је опет позив из Њујорка.

ЦАЈКА: Да зове ваша ћерка Стојанка?

ЧУБРИЛО: Да. Али, знаш, Стојанке нема већ шест година.
(Брише очи марамицом)

Аутомобилска несрећа, судар у тунелу... Изгубисмо Стојанку у далеком свету.

ЦАЈКА: Како се онда јавља телефоном, или је то...

ЧУБРИЛО: Не јавља се она, већ једна њена блиска пријатељица. Добрила. Друговале су још у Београду и делиле стан тамо, у Њујорку. Молио сам је да нас повремено позива, да Десанка никад не сазна шта се догодило.

ЦАЈКА: Боже господе! И Десанка свих ових година верује!

ЧУБРИЛО: На жалост, да. Или боље речено, жели да верује. Понекад као да слуги да с оне стране није Стојанкин глас.

ЦАЈКА: То је велика лаж. Грешна ти душа.

ЧУБРИЛО: Неке лажи су племенитог кова. Десанка би свисла да зна истину. Стојанка, наша јединица, једина је светла тачка за њу у овој тами што нас гуши.

(Уздахне, брише очи)

. Морао сам то некоме да кажем, кад-тад. Да поделим, ето, с тобом. Сад си мој саучесник. Немој ме издати.

ЦАЈКА: Не брине. Као да си се црној земљи поверио.

ЧУБРИЛО: Десанка мора до краја живота да живи у уверењу да је наше дете на сигурном.

ЦАЈКА: А јеси ли ти баш сигуран да је то твоје дете?

ЧУБРИЛО: Стојанка? А чија би била? шта ти то сад тртљаш...

ЦАЈКА: Је ли, да није тај Вртипрашки бацио икру у твој ребњак?

ЧУБРИЛО: Вртипрашки – тај хомић..?

(Несиђуран)

Ма, хајде, ни говора! Десанка и ја смо...

ЦАЈКА: Ниси баш много убеђен. Ниси, ниси, чича!

ЧУБРИЛО: *(Заинтересован)*

Што – да ти није она нешто рекла..?

ЦАЈКА: *(Загонејно)*

Није отворено, али увек се зајапури кад се тај помене.

ЧУБРИЛО: *(Уздахне)*

Ђути, не убијај ме...

ЦАЈКА: Што ти то не истераш на чистац?

ЧУБРИЛО: Кад нисам пре тридесет година – зашто бих сада!...

- ЦАЈКА: Даклем, ти тридесет година знаш и ћутиш! Е јеси блесав, јеси шоња, чича, мајке ми. Да сам ја ти, и она и тај Вртипоп – обоје ми у мајчину...
- ЧУБРИЛО: Не разумеш ти то, не разумеш, Цајка... Десанка ми је за срце прирасла.
- ЦАЈКА: К'о отровна пузавица! Ма, гони курву у божју матер!...
- ЧУБРИЛО: Нисам сигуран да се одиста дала том улицканом фићфирићу. Не могу због сумње да је терам...
- ЦАЈКА: Ма, знаш ти истину. Трпиш је јер си мек к'о онај слузави пуж-голаћ.
- ЧУБРИЛО: И био сам голаћ, а она – отмена госпођица... Свила и француски парфем.
- ЦАЈКА: И свилене килотне!
- ЧУБРИЛО: С њом ми је било као да сам се успео на врх планине. Сунце ме грејало друкчије него раније.
(Зајеца)
Не дам је од себе, не дам... Ето, дирнула си стару рану... Ако само писнеш о овоме, задавићу те овим рукама, кунем ти се!
- ЦАЈКА: Хајде, не бој се. Горе главу. Све остаје међу нама. Оћеш да те малко измасирам, да ти се крв разлије?...
(Масира му обема рукама рамена, ња хитро стиручним покрећима, прелази на ноге, пошито их положи себи у крило. Изненада улази Десанка. Ситане као укојана и одмери их испитивачки.)
- ЦАЈКА: (Ситиши Чубрилове ноге на под)
Ваздушна опасност је прошла?
- ДЕСАНКА: Ваздушна јесте, али земаљска, како ми се чини, није. Шта то вас двоје радите?
- ЦАЈКА: Дижем му... притисак. Сав се отромбољио.
- ДЕСАНКА: Немојте ви ништа да му дижете, јесте ли чули! Чим ја негде мрднем, ви се увучете овамо. Мислите да сам ћорав?
- ЦАЈКА: Добро, де. Нећу да га поједем.
- ЧУБРИЛО: Станите, жене, тако вам бога!

- ДЕСАНКА: Нећу да станем. Хоћу да ова новокомпонована креатура изиђе из мог живота и овог стана. И то одмах.
- ЦАЈКА: Избацујеш ме, комшинице? Лепо, бога ми...
- ДЕСАНКА: Мислите да не знам зашто се мотате око овог радничко-класног идеалисте? Хоћете наш стан, бестиднице, бацили сте око на нашу муку као гусеница на дудов лист.
- ЦАЈКА: Гусенице и пужеви-голаћи су слични једни другима.
- ДЕСАНКА: А сад напоље!
- ЦАЈКА: Добро, добро, идем.
(Погнуће љаве њође, ња засџане)
Пази, ово ми радиш већ други пут!
(Изиђе)
- ЧУБРИЛО: Зашто тако поступаш са сиротињом, Десанка? Чему овај скандал? Чему ова велика сцена?
- ДЕСАНКА: Можда ничему. Али, не дам да ме тај дођошки, провинцијални, грабежљиви елемент подрива. Зар не видиш да нас опседа као поплава? Да стеже омчу?... Нудила ти је своје дражи, та... та фанфуља, је ли?... Признај... А ти, јеси ли насео на те њене...
(Показује рукама обе њоловине сџражњице)
- ЧУБРИЛО: Десанка, забога! Ја сам бивши скојевац!
- ДЕСАНКА: Што, скојевци нису волели да преврну све што могу?
- ЧУБРИЛО: Нису! Ми смо ценили наше другарице и чистили наше редове од буржујских развратника.
- ДЕСАНКА: А она Маришка са змијама? Како се она уклапа у Статут СКОЈ-а?
- ЧУБРИЛО: Она је била болно искушење због кога сам књижицу вратио партији, а себе теби. Осим тога, ја сам се јавно разкриковао и покајао.
- ДЕСАНКА: Која си ти замлата и будала, Чубрило. И лажов. Лицемер. Не верујем ти ни речи.
- ЧУБРИЛО: Не верујеш – мени? Мени који сам цео живот посветио сиротињи, народу, забављајући га и учећи га неустрашивости. Ја нисам био оперски певач, ни виолончелиста, моја публика није био твој Вртипрашки и његова уображена фе-ла. Ти и ја припадали смо пролетерима.

ДЕСАНКА: Живео говорник. Личиш ми на оне споменике које су покaкили голубови. Пролетери свих земаља, уједините се – у лагаријама.

ЧУБРИЛО: *(Хваћа се за ѓруди)*
Зар је у теби умрла она људска самилост којој сам те учио и која нас је спајала?... Зар је све било узалуд, ох, Десанка?
(Гуши се, љада на колена)

ДЕСАНКА: *(Пресћрављено)*
Шта ти је, црни Чубрило?...

ЧУБРИЛО: Гуши ме... Немам ваздуха...

ДЕСАНКА: *(Усћлахирена)*
Нитроглицерин!... Где је нитроглицерин?
(Тражи бочицу свукуд наоколо)

ЧУБРИЛО: Пустите ме да умрем...
(Закрља)

ДЕСАНКА: Ју, таман посла! шта бих ја без тебе?...
(Нађе бочицу, сћавља му дрхћећи зрно нићроглицерина у усћа)
Немој, молим те, да умреш!... Чубрило, срце моје, љубави моја... Животе мој... Ти си ми све на свету. Опрости ми ако сам те увредила... Увек сам само тебе волела, кунем ти се... Чубрило!

Загрле се чврсћо. Он је зледа с љубављу, ганућ. Она му љуби ћелу.

ДЕСАНКА: Нећеш умрети, обећај...

ЧУБРИЛО: Нећу, не бој се, нећу...

Она му љомоѓне да усћане и одведе ѓа до кауча. Помоѓне му да ћрилеѓне.

ЧУБРИЛО: Хвала ти, Десанкице. Хвала ти на свему.

ДЕСАНКА: Хвала теби, мој Чубрило.

Заћамњење. Музика. Пауза неколико секунди, а онда свећлосћ обасја на сцени Десанку како ћрелисћава сћари албум са фотћоѓрафијама.

ДЕСАНКА: *(Чића неки заћис у албуму)*
“Земун, 1958-е...” Чубрило и ја балансирамо на жици, а око нас лете голубови... А ово је представа на Ади Циганлији. Чубрило у кавезу, обешеном о врх бандере. Везан закатанченим ланцем, има двадесет секунди да се ослободи, напусти кавез и скочи на зањихани трапез, док драматично

бруји доброш... Он успева, лети кроз воздух и хвата трапез, а патрона делић секунде касније експлодира, прекида уже и празан кавез пада са велике висине на земљу. Мала грешка, трен закашњења, и он би био размрсан... Био је лудо храбар! ... А ово сам ја, у костиму припијеном уз тело, с дугом косом. Амазонка! Млада, витка, боже мој!... После наступа, нас двоје, кад се осамимо... кад се само сетим... узбуђени, уздрхтали, волели бисмо се у полутами јевтине хотелске собе, као два бесна риса... Незасити, шашави... Ошамутила бих се од његове снаге, од сласти...

Улази Цајка, одевена "за излазак" на свој начин, најадно, без укуса, са џашином у рукама.

ЦАЈКА: Извини, комшинице...

ДЕСАНКА: *(Трџне се)*

Шта је? Опет сте дошли? Ви баш не одустајете. Ви сте, бре, као жвакаћа гума. Не може човек да вас одлепи.

ЦАЈКА: Дошла сам да се помиримо. Вас двоје сте ми као родитељи. Ја нисам имала ни тату ни маму. Одрасла сам с кравом Маријаном код стрица. Извин' те ако сам јуче била мало онако... инттивна с Чубрилом.

ДЕСАНКА: Нећу да ми се смуцате по кући кад ја нисам овде.

ЦАЈКА: Нећу више никад, ево, рука руци. Дабогда цркла ако му се још једном набацим...

ДЕСАНКА: Добро, шта хоћете? Ајде, реците, не увијајте се ту као палачинка.

ЦАЈКА: *(Оклева)*

Чекала сам да он изиђе из куће... Ја, знаш, видим из мог сутерена његове ноге сваког дана кад иде у куповину... Треба људски да поразговарамо као две женске које се разумеју и слажу. И молим те, немој више да ми персираш.

ДЕСАНКА: Ви и ја на "ти"? Таман посла! Молим вас, не отежите. Шта је посреди?

ЦАЈКА: Посреди је – ОН.

ДЕСАНКА: Ко? Опет Чубрило? Ама, пустите Ви нас двоје на миру. Што се петљате тамо где вам није место?

- ЦАЈКА: Пази овако... Како би било да ја тебе исплатим, а ти лепо да ми уступиш Чубрила?
- ДЕСАНКА: Шта кажете? Да продам рођеног мужа?
- ЦАЈКА: А шта ће ти он, ајде реци? Одслужио је своје, израубована роба.
- ДЕСАНКА: *(На ивици да њобесни)*
Слушајте, ви, опајдаро једна...
- ЦАЈКА: Све ти је данас куповина и продаја, моја Десанка. Продају људи оца и мајку заједно с кућом. Ено, у мом селу, човек купио имање заједно с бабом и дедом. Онда их сваког дана хранио печеном гушчетином, надевеном сланином, давао им чварке и бурек, све док нису – боже ми опрости – крепали, сити и пресрећни.
- ДЕСАНКА: Ви сте луди! Ви сте сишли с ума! Треба вас везати... А куд ја да идем?
- ЦАЈКА: Можеш код твог Вртикапе, а можеш и у неку бању. Ја имам таман толико пара да проживиш годину-две. Ионако нећеш дуже, погледај како си се избечила, па што не би било отмено?
- ДЕСАНКА: Цајка, ви нисте само луди! Ви сте бездушни лешинар...
- ЦАЈКА: Добро, добро, видим, нећеш моје паре. Чуваш твог маторог, а овамо не можеш с очи да га гледаш. Те комуњара, те занесењак, те курвар... А је ли, како ти је било с оним швалером, Вртипрашким? Леба ти, јеси летела на седмо небо, а!?
- ДЕСАНКА: Шта се то вас тиче? То су наше ствари.
- ЦАЈКА: Ваше ствари! Е, па да ти кажем како стоје ваше ствари. Случајно сам јуче нешто чула, излетело му, шта ли...
- ДЕСАНКА: А шта сте то чули?
- ЦАЈКА: *(Пауза)*
Жао ми те, мајке ми миле, па не знам да л' да ти кажем, да л' да се правим луда.
- ДЕСАНКА: Слушајте, Цајка. Немојте ту да ми се пренемажете. Говорите шта имате.

- ЦАЈКА: Добро, сама си хтела. Ми, женске, уосталом, морамо бити једна уз другу. Видиш... оно твоје дете, ћерка, Стојанка...
- ДЕСАНКА: *(Узнемирана)*
Шта је с њом?
- ЦАЈКА: Она не живи у Америци.
- ДЕСАНКА: Него где живи?
- ЦАЈКА: Нигде.
- ДЕСАНКА: Шта то лупетате!
(Плане)
Како се усуђујете... Хоћете да ме убијете тим поганим језиком, јел' те? Стојанка се редовно јавља телефоном.
- ЦАЈКА: У томе и јесте квака. Много си, бре, наивна. Не јавља се она, већ нека њена цимерка.
- ДЕСАНКА: *(Цејџи)*
Молим?... Одакле вам то, интриганткињо једна?
- ЦАЈКА: Рекао ми твој Чубрило. Морао пред неким да се олакша.
- ДЕСАНКА: *(Ужаснуџа, хваџајући дах)*
Рекао вам да је наша Стојанка...
- ЦАЈКА: Догодила се нека несрећа... аутомобил, тако нешто.
- ДЕСАНКА: Не би он мене обмањивао!... Не, не, то не може бити истина... А можда и би? Господе боже, шта је моје дете згрешило?...
- ЦАЈКА: Чубрило каже да је боље да не знаш.
- ДЕСАНКА: Јао, гад један! Лицемер! Од мајке скрива истину!
(Бризне у зорак џлач)
Стојанка, чедо моје, душице мајчина!... Зар и тебе више немам?... Немам више никога на свету!... Јао, мени кукавици, јао мени бедној... Шта ћу сада, боже, како даље да живим? Зашто да живим?...
- ЦАЈКА: *(Доноси јој из кухиње чашу воде)*
Узми мало воде...
- ДЕСАНКА: *(Одзурне чашу која се џросџе)*
Нећу воде! Хоћу отрова! Хоћу змију да пустим на тог лажова, на ту хуљу што ме држи годинама у лажи! Зато ми он нерадо даје телефон кад се та млада жена јавља. Мисли да је у обмани спас! Ђубре једно. Издао ме је, Цајка... Злоупотребио моје поверење...

- ЦАЈКА: Смири се.
- ДЕСАНКА: Нећу да се смирим док га не видим мртвог, мајку ли му јебем!
- ЦАЈКА: Али, он је то у најбољој намери...
- ДЕСАНКА: Нож ми је забио у срце!
- ЦАЈКА: *(Лукаво)*
Оно јесте... Заслужио је да попије мишомор, мрцина матора.
- ДЕСАНКА: Дајте ми, Цајка, нешто да смрсим конце том лажном хуманисти!
- ЦАЈКА: Можда...
(Ошвара ђаину, вади некакву бочицу)
Можда овако нешто?
- ДЕСАНКА: *(Узме бочицу)*
Шта је то?
- ЦАЈКА: Витамини и минерали. Кобајаги руски лек за дуг живот.
- ДЕСАНКА: Ама нећу да му продужавам живот, него да га се решим заувек.
- ЦАЈКА: Полако. То само пише на бочици. Унутра је “ксилонин”, уљани инсектицид за убијање буба у дрвету, жишка, црва и друге гамади. Једна кашика је довољна да сконча слон. Сипај му то у кафу, млеко, супу, чај – у шта хоћеш.
- ДЕСАНКА: Слушајте, Цајка... Пазите добро... Немојте да то попије, па да ми случајно остане на врату мутав, искривљен, непокретан, блесав, као мушкатла у саксији! Очи бих вам ископала!
- ЦАЈКА: Неће, не брини. Опружиће се на мртво, оладиће дефинитивно. Проверила сам експериментално – на мачки.
- ДЕСАНКА: Шта? Убили сте мачку?
- ЦАЈКА: Не своју, него газдаричину. Једног кењкавог створа који сере по целој кући.
- ДЕСАНКА: Оставите ми то.
(Сћисне бочицу)
И губите се. И ви сте ми се смучили. До јуче сте с њим били миле-лале, хватали га на педикуру и масажу, а сад му радите о глави. Ко сте ви уопште?
- ЦАЈКА: Обична женска, твоја посестрима у невољи, сложна да мушке варалице треба истребити...
(Полази)

Идем сад. Пази да се не зајебеш, па да уместо њега ти попијеш тај хексахлорциклохексан.
(Оде)

ДЕСАНКА: Ова ће да дипломира хемију.
(Загледа бочицу, мало је промућка)
Да ли смем да јој верујем?... Можда шкорпија лаже да би ме навела на зло?

Зазвони телефон.

ДЕСАНКА: (Узме слушалицу)
Хало?... Ко?... Слушај ти, Добрила, престани да лажеш!...
Знам да се ти јављаш, открила сам те, готово је с том лажи!
... Како?... Обећала си... Ко ме?...
(Презриво)
“Чика Чубрилу”!...
(Загрци се)
Нека вас буде срам, и тебе и њега!... Сад кад моје Стојанке нема, ништа није важно... Стиди се, девојко!
(Залуђи слушалицу, џлаче. Онда рашири џрсџе и загледа се у бочицу.)
Дакле, нема више сумње... Тај нитков!... Е, Чубрило, варао си мене, варао си смрт безброј пута, а сад ћемо обоје тебе да преваримо. Отроваћу те као стрижибубу или стеницу...
Платићеш ми за гнусну лаж, и за Стојанкину смрт!... Да је ти ниси охрабривао, да је ниси подржавао у свему, она би била овде, с нама. Ти си је послао у Америку, а Америка – види шта ради!... Зар Буфало Бил није оставио ни једног потомка? Зар се затреше и Џон Вејн, и Мики Маус, и госпођа Рузвелт, а остаде нам Бил Клинтон с оном аспидом министарском?... Јао, дете моје... Јао, боже, да ли је све ово јава? Зар сам морала да доживим овај час?

Улази Чубрило са џласџичном кесом, џуном свакодневних џојреџиџиџи-на. Иза леђа крије скроман букеџ цвећа. Угледавши џа, Десанка сџисне у џаци бочицу с оџровом.

ЧУБРИЛО: (Галанџно, церемонијално, џружа јој букеџи)
Цвеће цвећу!... Ти си моја орхидеја, мајчина душица, мој пупољак!

ДЕСАНКА: (Узме цвеће, усиљено се смешка)
Хвала, драги.

- ЧУБРИЛО: Шта је, што си кисела?
(*Однесе кесу у кухињу*)
- ДЕСАНКА: Гледала сам наше старе фотографије, па ми дошло да заплачем. Какви смо били, а какви смо сада!
- ЧУБРИЛО: (*Из кухиње*)
То ти је дијалектика, Десанка. Еволуција! Све се мења. Данас си лав, див-јунак, поносни јаблан, а сутра испрадак, млитава старкеља с душом у носу.
- ДЕСАНКА: Све је привид. Не зна се ко је жив, а ко мртав. И ко изгледа да је жив, можда је уствари већ једном ногом у гробу.
- ЧУБРИЛО: (*Враћа се у собу*)
Зато ја не идем никад код лекара. Нећу да знам од чега сам болестан. Кад дође судњи час, молим – ја сам спреман.
- ДЕСАНКА: Хоћеш да скувам кафу?
- ЧУБРИЛО: Не, радије бих онај твој сок од зове, мелем за простату.
- ДЕСАНКА: Ево, одмах. Седи, раскомоти се, изуј ципеле. Сад ће сок...
(*Дода му њајуче, ња изиђе*)
- ЧУБРИЛО: (*Изува се, довикује јој*)
Знаш кога сам срео?... Данета, “Јунака из Лике”, оног што је с два прста савијао метални новчић. Чудо од снаге. Наступали смо заједно у Прњавору и на турнеји по Македонији.
- ДЕСАНКА: (*Споља*)
И шта ти је рекао?
- ЧУБРИЛО: Ништа, једва ме се сетио. Изгледа јадник као рабацијска рага. Претурпа по контејнеру на углу. Дао сам му педесет динара.
- ДЕСАНКА: (*Споља*)
Е, баш си се претргао! Галантан си к’о Циганин на Велики петак.
(*Улази уносећи на послужавнику велику чашу њуну беличастог сока од зове*)
Ево освежења за мог “јунака из београдског сокака”.
- ЧУБРИЛО: (*Узима чашу*)
Данас је велики дан, Десанка. Учинио сам једно добро дело. Тако ми, комунисти, наше срце куца за све презрене на свету.

ДЕСАНКА: Моје срце куца за моју Стојанку.

ЧУБРИЛО: *(Испије добру половину сока)*
Ова зова чудно мирише.

ДЕСАНКА: Мирише на казну и освету.

ЧУБРИЛО: Шта си то...
(Нагло му позли, хваћа се за грло, кркла, пада на под)
Десанка... Ох...

ДЕСАНКА: Цркни, ђубре! То ти је за Стојанку и твоју ујдурму с оном Добрилом!... И да знаш: Стојанка није твоја. Њен отац је Вртипрашки! Господин Вртипрашки!

ЧУБРИЛО: Лажеш!...
(Губи свест. Лежи нејомично.)

ДЕСАНКА: *(Окреће му главу лево – десно)*
То ти је и за твоју револуцију, а у име мог оца. Поздрав са Равне горе...
(Нагла промена, као да се пренула из сна, улашено)
Јао, господе, шта ти је?... Еј, Чубрило!... Чубрило!... Ниси ваљда стварно умро?...
(Усукне, ужаснућа)
Јао, мене луде, шта урадих! Куку, црна ја!... Шта ћу сад?... Да зовем Хитну помоћ!...
(Шчећа телефон)
Који је оно број?...
(Окреће услахилено три броја)
Хало?... Хало, јављам вам да је мој муж колабирао... Одједном... Има 75 година... Улица Косовке Девојке 14-а, четврти спрат... Дођите што пре, молим вас!...
(Сисући слушалицу)
Да ли сам га убила, боже мој? шта ћу ако јесам?
(Очајнички)
Нема ми живота без њега! Он и ја смо једно. Ако нема Стојанке, бар да ми је он остао на овом свету!... Он, јадничак, хтео да ме заштити, да ме спасе, смислио подвалу, дечју игру, како не бих патила и можда полудела. Зато што ме воли!...А ја, луда глава, послушала оног монструма од жене, ону примитивку, оног уљеза... Најбоље да испијем остатак отрова, па нек ме нема кад сам овако глупа и зла... “Летећи Ромео и Јулија” остају заједно...
(Узме чашу са остатаком сока од зове)

Ушом улази Цајка са циџарећом у устима.

ЦАЈКА: *(Равнодушно)*
Је л' готово?

ДЕСАНКА: *(Сћусићи чашу на сћочић)*
Ништа није готово.
(Гневно)
Ја ћу на робију, али и ви ћете као мој саучесник. Нећете се извући, убицо!...
(Зайлаче)

ЦАЈКА: *(Насмеје се)*
Шта је, усрала си се од прпе? Немаш доказа, сестро, да сам ја учествовала у овоме!... Посведочићу да си одавно желела да га убијеш. Да си више пута рекла да волиш другог човека.

ДЕСАНКА: Ја – ја желела да га убијем!?... То је лаж! Какав други човек? Ја истински волим њега. Он је љубав мог живота. Без њега овај живот за мене нема никаквог смисла.

ЦАЈКА: То ћеш тешко доказати на суду. Најбоље би ти било да пресудиш самој себи. Мање ће те болети од мука које те чекају. Размисли.

ДЕСАНКА: Шта имам да размишљам, он и ја смо били два света, али два света која су се међусобно привлачила.

ЦАЈКА: И – одбијала.

ДЕСАНКА: Једно без другог не можемо.

ЦАЈКА: Ма, није ваљда! Е, мораћете.
(Вади из џашине лисћ харџије и хемијску џисаљку)
А сад потпиши ово...

ДЕСАНКА: Шта вам је то?

ЦАЈКА: Уговор о неговању старих и немоћних, по коме овај стан остаје мени...

ДЕСАНКА: *(Зџужва џонућени лисћ харџије и баџи џа)*
Идиоте! Ви сте женски идиот! Злочинац... Како сте могли да ме наведете, да искористите моје очајање и гнев... Што сте ми то учинили!...

ЦАЈКА: А како сте ви могли да будете ћорави и глуви за моје муке?... Цајка је олош, фукара, ћубре! Цајка је живинче без иког свог, ударана ногом, плувана. Да ли си ти икада имала шугу, госпођо из Кнез Михајлове улице? Да ли си икада носила

један пар гађица недељама и месецима? Да ли си била гладна, мокра, смрзнута, да ли су те јебали на ред пијани бескућници у клозету железничке станице?... Ја сам се извукла из јаме овим ноктима. Гребала као рањена лисица. Смогла мали салон у преграђеном ћумезу испод степеништа. И хоћу да живим, хоћу да и мени неко завиди.

ДЕСАНКА: Ви бисте и преко мртвих до свог циља?

ЦАЈКА: Ако треба – и преко мртвих. Па шта! Ко вас јебе!

ДЕСАНКА: Страшно. Благи боже, шта се ово дешава с људима? Где ја живим? Зар су ово Срби због којих се гинуло и жртвовало?

ЦАЈКА: Има Срба и Срба. Ја сам од оне сорте која је дотакла велики свет, која долази. А твоје је, бабо, прошло.

ДЕСАНКА: *(Одсујна)*

Све време сам мислила да смо подељени на леве и десне, да Други светски рат још траје – да се моји боре против црвених, а оно... ничете ви, Цајка, као коров између два топа утонула у блато.

ЦАЈКА: Коров је жилав, неуништив. Упамти! Цабе се ви делите и крвите. Јебо вас нови светски поредак! У њему има места само за мене. Цркни, бабо.

(Изиђе)

Сирена амбулантних кола све ближе.

ДЕСАНКА: Само њега нека спасу. Са мношћем нек буде што буде. Али, касно је... Све је узалуд... Он не дише. Учиних то у слепилу, ја, идиот...

Музика драматичног ритма. Кораџи. Улазе два снажна човека у белом манџилима, са носилима на која положе Чубрила. Један од њих примећује до пола испијену чашу сока од зове, помирише њен садржај и реши да је понесе са собом. Пошћо баџе сумњичав погледа на Десанку, подићну носила и изиђу носећи Чубрила.

ДЕСАНКА: *(Пође за њима до излаза, али њу засћане и окрене се к соби)*

Однели су и сок са отровом!... Анализа ће показати шта се догодило, а ја ћу бити једина окривљена. Да ли је ово могућно, да ли се, боже, ово мени догађа?

(Зайлаче кршећи руке. Шећта нервозно, усћлахирено)

Шта ћу сада?... Сви моји су мртви... Сама сам... Сама... Ја ћу на пут – к мојој Стојанки...

(Прилази џлинској боџи крај шћедњака у ућлу и одврне)

славину. Зачује се шишипање гаса. Она се враћа на средину сцене. Сипавља шешир на главу.)

Тамо су сви моји драги. Они ме чекају. Чека ме мој папа, моја маман. Господин Вртипрашки је сигурно окупио друштво за бриц... Али, не, не... Ја ћу и тамо к моме Чубрилу...

Цајкин глас, кроз ехо: “Докле ћеш да се делиш и свађаш?”

ДЕСАНКА: Делићемо се док нас има на овом и оном свету. Делили су нас други, сви одреда, па нам прешло у навику. И ја сам подељена на пола, мозак ми је подељен. Враћам се Чубрилу, мом човеку. Какав је такав је – он је моја љубав, отац мог детета. Подељене или не, породице морају бити заједно...

Ошварају се враћа сипана: из дубине њродре широк млаз беле бљештаве свећлосипи. Десанка узме њорбу коју је њрипремила на њочейку и њуипи се њрема извору свећлосипи. Музика. Она одлази. Посипеено зашамњење.

После неколико њренуипака сцена се њоново обасја: на каучу седи Чубрило, у кућном хаљейку њреко њшжаме, са шолџцом кафе у руци. Цајка, у домаћој хаљини, са њипилоипнама на глави, њослује око шипедњака. Домаћа аипмосфера.

ЦАЈКА: Цакани, за ручак имамо кљукану гуску надевену сланином.

ЧУБРИЛО: Прво и прво, немој више да ме зовеш “цакани”. То мрзим. Какав сам ја “цакани” – побегао гробару с лопате. А друго, каква гуска, каква сланина – хоћеш да ме уцмекаш масноћом?

ЦАЈКА: Ама, јок, цакани, твоја Цајка те храни и пази као турског пашу.

ЧУБРИЛО: И Десанка ме је пазила, али с компотима, препеченим хлебом и млеком.

ЦАЈКА: Ти као да жалиш за њом?

ЧУБРИЛО: Да видиш, фали ми моја Десанка.

ЦАЈКА: А што те је нафиловала средством за спавање од кога и коњи цркавају, то ништа?

- ЧУБРИЛО: Е, то никако не разумем. Ајде да ме је отровала, онако на мртво – у реду, додијао сам јој својим левичарењем. Али, што ли ме је успавала – то ми не иде у главу.
(Сумњичаво)
Да ли ти можда знаш одакле њој те капљице?
- ЦАЈКА: Ја? Откуд бих ја то знала!
- ЧУБРИЛО: Тхе, баш као Ромео и Јулија. Она, мислећи да сам мртав, одлази у смрт. Ко би рекао да ће пар еквилибриста, “Летећи Ромео и Јулија”, завршити као у Шекспировом комаду?
- ЦАЈКА: Тај Шекспир, изгледа, био много паметан и видовит човек? Такви су и они у мом селу. Мој деда Средоје умео је да предосети сваку штету. Шта ћеш, кобни неспоразум. Јадна Десанка!
- ЧУБРИЛО: И тако се остварио твој сан да се увучеш овамо.
- ЦАЈКА: Мој сан сања свако у овом граду ко је дошао однекуд, ко се потуца од газдарице до газдарице. Ја сам имала срећу да упознам тебе и Десанку, а ти си срећан што сад ниси сам и што имаш неког да те понегује... Па и да те пошашољи горе-доле женском ручицом...
(Пређе му сирејино руком од главе до испод појаса; он се њрза)
Волеш ти, чича, месо, волеш...
- ЧУБРИЛО: Десанка би сад рекла да ме стигла казна божја за Маришку и друге Маришке.
- ЦАЈКА: Добро, докле ти мислиш да помињеш ту твоју покојну измотацију?
- ЧУБРИЛО: (Љућито)
Десанка није измотација, већ дама! Упамти то, олошу један!
- ЦАЈКА: Шта си рекао? Ко је, бре, олош, ти циркузанту оматорели!
(Прилази му њрејтећи, замахне, али је Чубрило иччеја за руку рефлексом сџароџ арџисџе)
Јао, пусти ме! Боли!... Јао, у помоћ!...
- ЧУБРИЛО: Ја сам и змије поскоке фатао у лету, па имам и тебе у шаџи!... Признај да си ти скривила Десанкину смрт!
- ЦАЈКА: (Увија се)
Ма, јок, откуд ја, чича...

ЧУБРИЛО: Дала си јој капљице за успављивање, знајући да ме воли и да ће се убити због мене! Је ли, скоте?

ЦАЈКА: *(Оћрѓне се)*
Јесам, па шта! И било је време да се она склони. Много је кењкала о краљу и њеним јадним богаташима, који треба опет да зајашу народ. И ти си хтео да она нестане, зар ниси, комуњаро?

ЧУБРИЛО: Ти ћеш да нестанеш! А она остаје у мом срцу заувек. Марш из ове куће! Марш!

ЦАЈКА: *(Седне, ћркосно)*
А шта ако нећу? Ти си ме наговорио да јој дам капљице, све је ово твоје масло.

ЧУБРИЛО: Ја!?... Како се усуђујеш, бештијо...

ЦАЈКА: Излапео си и заборавио!

ЧУБРИЛО: Ја нисам способан за такву гадост. Ја сам, бре, марксиста!

ЦАЈКА: Ти си будала која не зна шта хоће. Полиција ће мени поверовати кад им кажем да си ме наговорио. Ја имам у полицији моје земљаке!

ЧУБРИЛО: Чисти се одавде док те нисам задавио!

ЦАЈКА: Ти? Ти не можеш без мене ни чашу воде да наточиш. Ја сам сад твоја полиција и твој суд.

ЧУБРИЛО: И моја робија. Ако одмах не напустиш овај стан, ти, Цајка Костадиновићева, бићеш задављена снагом ових руку које су и ланце кидале. Кунем ти се сенима моје Десанке и моје Стојанке...

Он лаѓано усћаје и усћремљује се к њој. Цајка ућлашено узмакне, увићајући да се он не шали.

ЦАЈКА: Добро, де, не мора крв да падне... Кад тако хоћеш, ево, ја одлазим... Одох у мој сутерен, док се не смириш и не схватиш да сам ти ја сламка за спасавање...
(Брже-боље изиђе)

ЧУБРИЛО: *(Виче за њом)*
Аспидо!... људождерко!... Та би цео свет сатрла да измигољи из блата...
(Седа уморно у наслоњачу)
Боље да умрем сам него у лошем друству. Е, Десанка, Десанка, што ме напусти!

Усноју свећлосћи улази Десанка, у зеленој хаљини, зелено обојеној лица, зелене косе, дакле њојуно несћварна.

ДЕСАНКА: Ја те никад нисам напустила. Бићу увек с тобом. Људи говоре, а књижевници пишу како је жена загонетка, како је недокучива, непредвидива. А ствар је врло проста: жену једноставно треба волети да би била оно што јесте... Да ли ме ти још волиш? Да ли можеш да живиш без мене?...

(Како је ушла њако и одлази, ећерична, као сенка)

ЧУБРИЛО: *(Усћане, њође за њом исћружених руку)*

Стани! Не одлази!...

(Враћи се на средину сцене)

Волим те. Да, волим те као некад. За мене си увек млада и лепа као за оних наших ноћи и јутра на Чубури. Не остављај ме самог. Без тебе свуда је мржња, мржња и хладноћа. Господе, зашто ми је толико хладно?...

(Премисћља неколико ћренућака)

Али, не, не дам се ја, Чубрило Цвијановић. Еквилибриста увек остаје еквилибриста.

(Као хићноћисан)

Висина је моје место. Узвиси се, Чубрило!...

Скида кућни хаљейак, ња заћим ћижаму. Осћаје у мајници и краћким ћаћама. Оћвара ћрозор: сћоља ћродре бука ћрадскоћ саобраћаја, а с њом ћраја оћромне масе ћуди која кличе ћолићичким ћроменама или храбром еквилибристи, свеједно. Чубрило сћаје на сћолицу, ња с ње сћоро, сћа-рачки, несћгурно, искорачи на лимену окайницу исћред ћрозора на сћољној сћирани. Хода, балансирајући, а онда се занесе и ћадне у амбис. Крици и ћраја досежу врхунац.

Сцена осћаје ћразна неколико ћренућака, да би њоћом обазриво, као лисица, ушла Цајка. Поћћо се обазре око себе и ћогледа кроз ћрозор, склоћи оба окна и седне у Чубрилову наслоњачу. Лаћано заћали цићарейу, ћовуче један дим, ња ћа задовољно, са уживањем, исћусћи. Сцена ћосће-ћено ћоне у ћаму, све док се њоћуно не замрачи, а ћраја њоћуно не ућишиа.

КРАЈ